

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1564

Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

Fecr Yayınları

Yayın No | Publication Number: 952

Kitap Adı: İLMİHALK -Yaşanabilir Bir Din-

Book Title: ILMİHALK -A Practical Religion-

ISBN: 978-625-5576-06-4

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786255576064

Yazar | Author: Ahmet BAYRAKTAR | orcid.org/0000-0002-4909-0233

Kurum | Institution: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

ROR ID: ror.org/05rrfpt58

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5x21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 480

Yayın Tarihi | Publication Date: Mart | March 2025

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRCM | İslami yaşam ve uygulamalar | Islam: Life & Practice

BISAC: REL017000 | İslam / Fıkıh | Islam / Theology

THEMA: QRVP | İslami yaşam tarzı, uygulamalar ve ibadetler | Islamic Life, Practice & Worship

LC: BP173.6 | İslam'da Dinî Uygulamalar ve İbadetler | Islamic Religious Practice & Worship

Atf Bilgisi | Cite as: Bayraktar, Ahmet. *İlmihalk -Yaşanabilir Bir Din-*. Ankara: Fecr Yayınları, 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

<http://www.fcr.com.tr> • fcr@fcr.com.tr

İLMİHALK

-Yaşanabilir Bir Din-

Ahmet BAYRAKTAR

Ankara 2025

Yazar Hakkında | About the Author

Ahmet BAYRAKTAR

1982 Ankara doğumlu. İlkokuldan doktora eğitimini Ankara'da tamamladı. Hafızlık, imam-hatip ve ilahiyat lisans ve doktorası yaptı. İSAM'dan burs aldı. Kendine verilenlere razı olmadığı için hep düşündü, sordu, sorguladı. Her zaman daha iyisinin olabileceğine, yapılabileceğine inandı. Hayata tutunmak için düşündü ve yazdı. Gençken şiir, öykü, roman denedi. Vazgeçti. İnsanın gerçeğini bulması için çok çalışması gerektiğini kavradı. Tükendiği zamanlar oldu. Hayatın anlamını bulmak için çok didindi. Belki yazarsam dinginleşirim dedi. Yazdı. İlmihall serisi ile 16. kitabı oldu. Anlamı bildi ama bulamadı. Arıyor, aramaya devam edecek gibi görünüyor.

Born in 1982 in Ankara, he completed his education, from primary school to doctorate, in the same city. He memorized the Quran, attended an Imam Hatip school, and pursued both undergraduate and doctoral studies in theology. He received a scholarship from ISAM. Never satisfied with what was given, he constantly thought, questioned, and sought answers. He always believed that better was possible, that more could be achieved. To hold on to life, he pondered and wrote. In his youth, he tried his hand at poetry, stories, and novels. But he let them go. He realized that discovering the truth of a person requires relentless effort. There were times when he felt drained, yet he strove to uncover the meaning of life. "Perhaps if I write, I will find peace," he thought. And so, he wrote. His *İlmihall* series became his 16th book. He knew the meaning but could not find it. He is still searching, and it seems he will continue to search.

İthaf

Her zaman yanımda ve gönlümde olan
ve bu kitabı kemale erdiren dostlarım

Ahmet Sınav'a

Ahmet Arın'a

Kürşad Özkaynar'a

Kitap Hakkında

İLMİHALK

-Yaşanabilir Bir Din-

İlmihalk, İlmihâl ve halk (insanlar) kelimelerinin birleşimiyle oluşturuldu. 2024 sonlarında Fecr Yayınevi'nin himayesinde çıkan dört kitaplık ilmihall, akademik biçimli, dipnotlu ve kaynakçalıydı. Kitabı okuyan ehil insanların "biraz daha basit anlatımlı bir kitap olabilirdi" tavsiyeleri üzerine ilmihalk ismiyle dipnotsuz ve kaynakçasız, tek kitap halinde yayımlamaya karar verdim. Bu haliyle ilmihall kitaplarının dipnotsuz halini ve yakında çıkacak ilmihalk (ilmihalk-varoluş ve fıkıh) kitabının da bir kısmını içerecek şekilde modern insanın tüketimine uygun, basit anlatımlı, derin anlamlı bir metin çıkarmaya karar verdim. İlmihalk bu haliyle "halkın ilmihali" manasında anlaşılabilir.

Kitabı ömründe bir defa eline bir kitap almış, bir soruyu düşünmüş, bir derdini çözmek üzere bir saat de olsa tefekkür etmeye çalışmış kişi olarak belirledim. Elimden geldiği kadar kitap okumak isteyen herkesin anlayabileceği bir seviyede yazmaya/düzeltelemeye çalıştım.

Bu kitapta yazılanların kaynakları ilmihall kitaplarında zikredilmiştir. Bu nedenle "keyfine geldiği gibi yazmak" ithamı lüzumsuz olacaktır. İlmihall ve ilmihalk kitapları hitap ettiği kitle farklı olduğu için her biri kendi mecrasında gelişecek ve değişecektir.

Bu diyanet ilmihalinin bir benzeri ya da rakibi değildir. İlmihallerin anlaşılabilmesi ve değerlendirilebilmesi için nelerin bilinmesi ve hesaba katılması gerektiğini belirten bir birikim ve ön hazırlık kitabıdır. "Nasıl namaz kılarım?" değil "Neden ve niye namaz kıyıyorum, kılmalıyım, kılmamalıyım" sorularına günümüz insanına cevaplanabilmesi için kaleme alınmıştır.

Anahtarlar Kelimeler

Din; İslam; Fıkıh; İlmihall; Kavramlar; Vahiy; Şirk; Ahlak

About the Book

ILMIHALK

-A Practical Religion-

İlmihalk was formed by combining the words İlmihâl and halk (people). Published in late 2024 under the auspices of Fajr Publishing, the four-book ilmihal was academic in format, with footnotes and bibliography. Based on the suggestions of competent people who read the book that it could have been a book with a simpler narrative, I decided to publish it as a single book, without footnotes and bibliography, under the name ilmihalk. In this form, I decided to publish a text suitable for the consumption of modern people, with a simple narrative and deep meaning, including a footnote-free version of the ilmihall books and a part of the forthcoming book ilmihalk (ilmihalk-existence and fiqh). In this form, ilmihalk can be understood as “the people’s ilmihal”. I have defined it as a book for a person who has picked up a book once in his life, thought about a question, and tried to contemplate for an hour to solve a problem. I have tried to write/edit this book as much as I can at a level that anyone who wants to read a book. The sources of what is written in this book have been mentioned in the books of ilmihall. Therefore, the accusation of “writing as one pleases” would be redundant. Since the audiences for the ilmihall and ilmihalk books are different, each of them will develop and change in its own way. This is not an analog or competitor to the catechism of the Diyanet. It is a book of background and preliminary preparation, indicating what needs to be known and taken into account in order to understand and evaluate the catechism. It is not written to answer the questions “How do I pray?” but rather “Why and why do I pray, should I pray, should I not pray?” for today’s people.

Keywords

Religion; Islam; Fiqh; Catechism; İlmihall; Concepts; Revelation; Polytheism; ethic

TEŞEKKÜR

İlmihall kitapları benim yirmi senelik ilahiyat alışmamın özeti gibiydi. Bu nedenle son yirmi yılda hayatıma dokunan pek ok kişi yi ismen zikretmeye alışmıştım.

Ahmet Sınav'a ilmihall kitabının halka ulaşması için sadeleşmesi gerektiğini bana söyledi, iime kurt dşşrdü. O kurtlar beni kemirmeden içimden atmak için bu işe koyuldum. Adları sylen sin ya da sylenmesin ailemin her bir ferdi benim ben olmamda payı olanlardır.

İthafta isimlerini zikrettiğim iki güzel dostumu burada tekrar anmalıyım. Ahmet Arın ve Kürřat Özkaynar, bedel ve minnet aramadan teklif etmeden içerindeki aşkınlık ve hakikat özlemiyle bu kitabı öz evlatları gibi benimseyip dzeltiltiler. Parayla alınamayacak özen ve itınayı bu kitaba sundular.

Bu kitapların düzeni ve okuyucuya ulaşmasında katkısı açık Fecr Yayınevi, alışanları, Tuncer Namlı ve Hüseyin Nazlıaydın desteğini her zaman hissettiren kıymetli insanlar olarak anılacaktır.

ÖN SÖZ

Yeni ilmihal adıyla başladığım yolculuk bu kitapla üçüncü durağına uğradı. Yeni ilmihal, elimizdeki ilmihallerde zikredilmeyen, ötelenen “Niye” merkezliydi. Cirmi küçük, derdi büyüktü. İlmihall, bu kitabın akademik gerekçelendirilmesi olarak yeniden yazım olarak ortaya çıktı. İlmihalk olarak tamamlandı.

İlmihall yazarken ilk çocuğum İnci Lamia Melek’in gözlerine bakarken hissettiğim acemilik ve heyecan baskındı. Bunu yazarken oğlum Akif Selman Kaan’a bakar gibi emin ve güven hislerim baskın. İlmihalk isminin dikkat çekecektir. İlmihall ismi umduğum gibi dikkat çekti. Tasarımını yaptığım kitap kapakları da beğenildi.

Kitap artık çok tüketilen bir kitle iletişim aracı değil. Video, ses ve elektronik ortamlı eserler daha baskın. Bu bir açıdan iyi olabilir. Artık kitabı gerçekten ihtiyacı ve merakı olan insanlar alıyor. Moda için kitap tüketen biriyle yollarımın kesişmeyeceği kesin gibi.

İlmihalk öğrenci ve dinleyicinin seviyesi gözetilerek yeniden yazılmış bir ilmihall. Gözü metinden ayıracak dikkat dağıtıcı unsurlardan arındırıldı. Bu haliyle daha sade, basit ve anlaşılabilir. Anlamdan değil anlatımdan tasarruf ettim. Daha basit ve kolay nasıl anlatabilirim diyerek her bir cümleyi gerekiyorsa yeniden yazdım. Geri bildirimleriyle bu metnin oluşmasına yardımcı olan okur ve dostlara minnet borçluyum.

Ahmet BAYRAKTAR

Ankara, Şubat 2025

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	8
ÖN SÖZ	9
GİRİŞ	17

I. KİTAP | KAVRAMLAR

KAVRAMLAR	21
İNANÇ KAVRAMLARI.....	23
1. Din	23
2. Şeriat.....	33
3. Akıl	37
4. İslam	41
5. İman.....	46
6. İbadet.....	52
7. Allah	57
7.1. Allah-Tanrı Tartışması.....	58
7.2. Allah'ın Varlığı.....	60
7.3. Allah'ın Kendini Anlatması (İhlas Suresi).....	61
7.4. Allah'ın İsimleri (Esmâlar)	65
7.5. Allah-İnsan İlişkisi.....	72
8. Tevhit.....	76
9. Şirk	80
10. Vahiy.....	83
11. Fıtrat	96
12. Melek	98
13. Şeytan/Cin.....	100
14. Ahiret.....	104
15. Adalet.....	107
16. Cihat	110
17. Ahlak.....	112
18. Şefaât	117
19. Şehadet	122
Bir Bakışta Temel İslami Kavramlar.....	126

KUR'AN'DA İNANÇ DURUMLARI.....	132
1. İslam	136
2. İman.....	137
3. Nifak	139
4. Şirk.....	140
5. Küfür	141
ÇAĞDAŞ İNANÇ DURUMLARI	142
1. Teizm	145
2. Ateizm.....	146
3. Deizm.....	148
4. Agnostisizm.....	150
5. Fideizm	151

II. KİTAP | İBADETLER

İBADETLER.....	157
NAMAZIN FIKHI	171
1. Namazın Bağlamı	172
2. Namazın Anlamı	173
3. Namazın İşlevi	178
4. Namazın Şartları	180
4.1. Taharet (Abdest)	180
4.2. Örtünme (Setru'l-Avret)	190
4.3. Kâbe'ye Yönelme	193
4.4. Vakit.....	195
4.5. Niyet.....	199
5. Namazın Unsurları (Erkân).....	202
5.1. Başlangıç (İftitah) Tekbiri	203
5.2. Kıyam	206
5.3. Kıraat.....	208
5.4. Fatiha	212
5.5. Rûku, Secde, Son Oturuş	220
6. Namazın Vacipleri.....	222
7. Namazın Sünnetleri.....	227
8. Tesbihat	232
9. Vakit Harici Namazlar	233

9.1. Cuma Namazı	233
9.2. Bayram Namazı	237
9.3. Diğer Namazlar	238
ORUCUN FIKHI	240
1. Orucun Anlamı	240
2. Orucun Tarihi	241
3. Orucun Anlamı	243
4. Ramazan	250
5. Orucun Bozulması	252
6. Orucun Şartları	253
ZEKÂTIN FIKHI	256
1. Zekâtın Bağlamı	256
2. Zekâtın Anlamı	257
3. Zekâtın İşlevi	263
4. Zekâtın Şartları	264
5. Zekât Tartışmaları	265
HACCIN FIKHI	270
1. Haccın Bağlamı	271
2. Haccın Anlamı	274
3. Hac Emir ve Yasakları	275
4. Kâbe'de Hissettiklerim	280
KURBAN'IN FIKHI	285
1. Kurbanın Bağlamı	285
2. Kurbanın Hükümü	289
3. Kurbanın Sosyolojisi	293
4. Kurbanın Edası	298
III. KİTAP EMİRLER	
EMİRLER	305
TEVHİT İÇİN EMİRLER	306
1. Tevekkül	307
2. Zikir	310

3. Rabbi Yüceltme	315
4. Af Dileme (İstiğfâr)	316
5. İhlas	317
6. Dua.....	318
7. Peygambere Destek (Salat)	323
8. Tövbe	325
AKIL İÇİN EMİRLER	327
1. Anlam	328
2. İlim	331
3. Tefekkür.....	333
4. Cihat	337
ADALET İÇİN EMİRLER.....	339
1. Adaleti Kurumsallaştırma.....	339
2. Hukukta Şahitlik	346
3. Sorumlulukları Uzmanına Vermek.....	349
4. Kayıtlı Ekonomi	350
5. Cihat	352
6. Danışma	353
AHLAK İÇİN EMİRLER.....	356
1. Merhamet.....	356
2. Anne-Babaya İyilik.....	358
3. Yakınlaşma.....	360
4. Affetme	362
5. Söz Ahlakı	364
6. Dul ve Yetimlere Yardım.....	366
FITRAT İÇİN EMİRLER	372
1. Yeryüzünde Gezinmek	372
2. Çalışmak	373
3. Haniflik	377
4. Örtünme.....	380
5. Selamlaşma	392

IV. KİTAP | YASAKLAR

YASAKLAR.....	397
TEVHİT İÇİN YASAKLAR.....	406
1. Şirk.....	407
2. Velayet.....	411
3. Fal Okları.....	412
4. Ayrışma.....	414
5. Fesat.....	417
6. Kafirlerle Velayet.....	418
7. Tekfir.....	421
8. Dinde Zorlama.....	423
AKIL İÇİN YASAKLAR.....	425
1. İçki.....	425
2. Zan.....	432
ADALET İÇİN YASAKLAR.....	435
1. Öldürme (Katl).....	436
2. Rüşvet.....	437
3. Hırsızlık.....	440
AHLAK İÇİN YASAKLAR.....	443
1. Tacizci Bakış.....	444
2. Haset.....	445
3. Sorumsuz Cinsellik (Zina).....	447
4. Kumar.....	454
5. Saygısızlık.....	457
6. Kibir.....	460
7. Müşriklerle Evlilik.....	464
8. Kötüye İtaat.....	466
9. Yemin.....	467
10. İyiliği Takip Etme (Başa Kakma).....	469
11. Tecessüs (Kusur Araştırma).....	470
SONUÇ.....	473
DİZİN.....	475

GİRİŞ

İlmihalk, halk ilmihali manasında bir isimlendirme. Dinle tüketici seviyesinde muhatap halkın ve öğrencilerin zihnine takılan sorulara onların anlayabileceği, öğrencilerin okurken sıkılmayacağı bir üslupla cevap vermeyi amaçlıyor. Önce kavramları, sonra ibadetleri, sonra Kur'an'da insanlara yöneltilen emir ve yasakların anlamını, gerekçesini, gayesini, arka planını anlatmaya çalışıyor.

İlmihall yazım ve üslubu ile her açıdan akademik bir kitap olmaya özen gösteriyordu. Transliterasyon harfleri, yazım üslubu, dipnot ve kaynakçasıyla ele alındığında bir saygınlık ve heybet hissettiriyordu. Bu anlamda bir hocanın dizinin dibinde ders gibiydi.

İlmihalk ise piknikte hoca amcamızla sohbet ediyormuşçasına serbest, kolay bir iletişim için tasarlandı. Fiil cümleleri ağırlıkta, -dır'lı cümleler nadirlikte. Dersten çok sohbet havası hissedilecek şekilde. Giriş metnindeki cümle yapıları dahi bunu haber veriyor. Devrik cümle kurmaktan çekinmiyorum. Fiilin yeri değişebilir. Anlatımın kolaylaşması, akışın hızlanması ve bu sayede anlamın daha hızlı aktarılabilmesi için bazılarınca kusur gibi görülebilecek bir tercihte bulundum.